

Розділ 1

НЕПЕВНА, ЧИ МОЖУ називати це незнане солодке й надокучливе почуття, що не відступає від мене, прегарним і величним іменем печалі. Це почуття таке досконале, таке самолюбне, що я трохи соромлюся його, хоча печаль завжди здавалася мені гідним почуттям. Досі вона була мені незнайома, я відчувала тільки нудьгу, жаль, значно рідше — докори сумління. Сьогодні щось огортає мене, наче шовк, м'який, дразливий, і відмежовує мене від інших.

Того літа мені було сімнадцять, і я почувалася цілком щасливою. «Іншими» були мій батько та його коханка Ельза. Цю ситуацію слід одразу пояснити, щоб вона не видавалася дивною. Батькові було сорок, п'ятнадцять років тому він овдовів; але був молодий, сповнений життєвої снаги, можливостей, і два роки тому, вийшовши з пансіону, я не могла не зрозуміти, що він живе з жінкою. І не одразу погодилася з тим, що він міняє їх щопівроку! Проте невдовзі його чарівність, моє нове безтурботне життя і безхмарний настрій примирили мене з цим. Батько був чоловіком легковажним, умілим

у справах, швидко запалювався і так само швидко починав нудитися, подобався жінкам. Любити його ніжно було не важко, бо він добрий, шляхетний, веселий і вельми прив'язаний до мене. Я не уявляю собі кращого й веселішого друга. Батько був такий люб'язний, що на початку літа запитав мене, чи не перешкоджатиме мені на канікулах товариство Ельзи, його теперішньої коханки. Я погодилася на її присутність, бо знала, що жінки були йому потрібні, а Ельза нам не докучатиме.

Ця висока руда трохи неотесана й водночас по-світськи манірна дівчина підробляла то на студіях, то у барах на Єлисейських полях. Вона мила, доволі проста й не надто примхлива. Ми з батьком справді були дуже раді бачити її. На Середземноморському узбережжі він винайняв пречудову велику білу віллу на відлюдді, про яку ми мріяли з перших днів червневої спеки. Вілла стояла на високому уступі, що нависав над морем, а від дороги була схована сосновим лісом; стрімка стежка вела до невеликої золотої затоки, облямованої червоними скелями, посеред яких гойдалося море.

Перші дні були пречудовими. Ми годинами лежали на пляжі, розпластані спекою, і поволі набували здорового золотистого кольору, тільки в Ельзи шкіра зчервоніла й облізла, що завдавало їй нестерпного болю. Батько практикував фізичні вправи, виробляючи ногами складні викрутаси, щоб позбутися черевця, несумісного з репутацією донжуана. Я, щойно сходило сонце, занурювалася в прохолодну прозору воду, пірнала й виснажувала себе безладними

рухами, щоби змити весь бруд і пил Парижа. Потім лягала на пісок, набирала його у жменю, той сочився поміж пальців м'яким жовтуватим струменем, а я думала, що час утікає так само, і що думка ця така легка й так чудово мати настільки легкі думки.

Було літо.

На шостий день я вперше побачила Сиріла. Він плів уздовж берега на маленькому вітрильнику й перекинувся саме перед нашою затокою. Я допомогла йому зібрати речі й, поки ми сміялися, дізналася, що його ім'я Сиріл, він студент юридичного факультету й проводить канікули з матір'ю на сусідній віллі. Хлопець мав дуже смагляве й відкрите обличчя латиноамериканця, від якого віяло спокоєм і турботливістю, що мені подобалося. Досі я уникала неотесаних студентів університетів, заклопотаних собою, надто своєю молодістю, яка ставала для них або драмою, або гризотою. Я не любила юнаків. Мені більше подобалися приятелі мого тата, сорокалітні чоловіки, які говорили дуже ввічливо й ніжно та виявляли до мене лагідність батька й коханця. Але Сиріл мені сподобався. Він був високий і часом вродливий, його краса викликала довіру. Хоча я не поділяла батькової відрази до негарних людей, що часто змушувала нас спілкуватися з людьми недалекоими; поруч з людьми, позбавленими будь-якої фізичної привабливості, я відчувала якусь незручність, відчуженість; їхнє смиренне прийняття своєї неоковирності здавалося мені незаперечною неповносправністю. Бо хіба ж не цього ми всі прагнемо — приваблювати інших? Я дотепер не знаю, що криється за цим бажанням

завойовувати — надлишок життєвої енергії, прагнення підкорювати чи прихована, невизнана потреба в подоланні невпевненості в собі та в самостверженні.

Коли ми прощалися, Сиріл пообіцяв навчити мене керувати вітрильником. Я повернулася додому на вечерю, цілком занурена у думки, й не брала, або майже не брала, участі в розмові; тому й не звернула уваги на стурбованість батька. Після вечері ми, як і щовечора, полягали у шезлонги на терасі. Небо було всіяне зорями. Я дивилася на них, потай сподіваючись, що зараз вони почнуть падати й залишатимуть на небі сліди свого падіння. Але був лише початок липня, і зірки не ворушилися. На рінистій терасі виспівували цикади. Тисячі й тисячі цикад, захмелілих від спеки й місячного саява, безперервно сюрчали всю ніч. Мені пояснювали, що просто їхні надкрила труться одне об одне, але я воліла думати, що то був гортанний спів, такий самий інстинктивний, як і весняні котячі співи. Нам було добре; лише дрібки піску між шкірою та блузкою не давали заснути. Аж ось батько прокашлявся і випростався в шезлонгу.

— Мені треба вам дещо сказати, — виголосив він.

Я в розпачі заплющила очі. Авжеж, нам було надто спокійно, так не могло тривати довго!

— Ну, кажи вже, — нетерпляче вигукнула Ельза, завжди охоча до світських розваг.

— До нас приїде Анна Ларсен, — провадив далі батько й глянув на мене.

Я була так здивована, що навіть не знала, що відповісти.

— Я запропонував їй приїхати, коли вона вже втомиться від своїх модних колекцій, і вона... вона приїжджає.

Я б і уявити таке не могла.

Анна Ларсен була давньою подругою моєї бідолашної матері й майже не спілкувалася з батьком. Попри це, два роки тому, коли я вийшла з пансіону, батько, надто збентежений моєю присутністю, відправив мене до неї. За тиждень Анна зі смаком мене одягла й навчила поводитися серед людей. Я відчула пристрасне захоплення нею, яке вона вправно спрямувала на юнака зі свого оточення. Тож саме їй я завдячую за перше елегантне вбрання та перше кохання. У свої сорок два роки вона була дуже привабливою жінкою, вишуканою, з вродливим, гордовитим, втомленим і байдужим обличчям.

Ця байдужість була єдиним, за що їй можна було дорікнути. Анна трималася привітно, але відчужено. Її твердий характер і внутрішній спокій декого бентежили. Хоча вона розлучилася з чоловіком і була вільна, ніхто не бачив її з коханцем. Зрештою, ми мали різні кола спілкування: вона зустрічалася з людьми витонченими, розумними, стриманими, а ми — з галасливими й невгамовними; батькові потрібне одне — вони мали бути або гарні, або потішні. Гадаю, вона трохи зневажала нас з батьком за таке захоплення розвагами й дуроццями, оскільки не шанувала всяку надмірність. Поеднували нас тільки ділові обіди — Анна працювала у сфері моди, а батько в рекламі, — спогади про матір і моя старанність, бо попри моє бентеження, я її обожнювала. Але цей несподіваний

приїзд здався недоречним, зважаючи на присутність Ельзи та погляди Анни на виховання. Ельза пішла нагору спати після зливи запитань про становище Анни в суспільстві. Я залишилася наодинці з батьком й усілася на сходи біля його ніг. Він нахилився і поклав обидві руки мені на плечі.

— Ти геть змарніла, моя люба. Стала схожа на маленьке безпритульне кошеня. А мені б хотілося бачити свою доньку пишною гарненькою білявкою з порцеляновими очима і...

— До чого тут це, — перебила я. — Нащо ти запросив Анну? І чому вона погодилася?

— Може, захотіла побачитися з твоїм стареньким батечком. Хтозна.

— Ти не з тих чоловіків, які цікавлять Анну, — відповіла я. — Вона надто розумна та самодостатня. А Ельза? Ти про Ельзу подумав? Ти уявляєш розмову між Анною та Ельзою? Я — ні!

— Я про це не думав, — зізнався він. — Це справді жахливо. Сесіль, може нам повернутися до Парижа?

Він тихо засміявся, куйовдячи мені волосся на потилиці. Я озирнулася й глянула на батька. Його темні очі блищали, від них розходилися дрібні кумедні зморшки, кутики губ здіймалися догори. Батько був схожий на фавна. Я розсміялася разом з ним, як щоразу, коли він потрапляв у халепу.

— Незмінна моя порадице. Що б я без тебе робив?!

І тон його голосу був такий переконливий, такий ніжний, що я зрозуміла, який він був нещасний. До пізньої ночі ми говорили про кохання та пов'язані з ним клопоти. Для батька все це було вигадкою. Він

незмінно заперечував поняття вірності, серйозності стосунків та будь-яких зобов'язань. Він пояснював, що вони необґрунтовані й безплідні. Якби це говорив хтось інший, я була би вражена. Але знала, що батько був здатний на ніжність і відданість — почуття, яким він міг віддатися з легкістю, бо був упевнений, що вони тимчасові, як він того й хотів. Ця концепція вабила мене: швидкоплинні, бурхливі й нетривкі зв'язки.

Я була не в тому віці, щоби спокушатися вірністю. Я мало знала про кохання: тільки побачення, поцілунки й розчарування.

